

SWECO NORGE AS
Postboks 80 Skøyen
0212 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Se nederst i brevet

Uttalelse - oppstart - reguleringsplan - Våler - detaljregulering - sanering av planoverganger Våler Kåten - 20240001

Vi viser til oversendelse datert 20. desember 2024 med varsel om oppstart detaljreguleringsplan for sanering av planoverganger Våler-Kåten i Våler kommune.

Bakgrunn

Det ble først varslet oppstart av planarbeidet den 22. mars 2024. Grunnet behov for midlertidige bygge- og anleggsområder varsles det nå utvidelse av planområdet gjennom nytt oppstartsvarsel. Utvidet areal omfatter deler av gbnr. 45/1 og gbnr. 46/2.

Det varslede utvidelsesområdet er på om lag 54 daa og består ifølge NIBIOs arealressurskart av om lag 33 daa fulldyrka mark og om lag 21 daa barskog med lav bonitet på jorddekt mark.

Det er vurdert at planforslaget ikke utløser krav om konsekvensutredninger etter forskrift om konsekvensutredninger.

Statsforvalterens innspill

Statsforvalterens rolle i plansaker er å se til at nasjonale og vesentlige regionale interesser innafor våre fagområder blir ivaretatt, og vi kommenterer forslaget ut fra dette.

Vi viser til [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#), og forutsetter at relevante føringer her legges til grunn for planarbeidet. Videre viser vi til nye [statlige planretningslinjer for klima og energi](#) og nye [statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet](#). Vi forutsetter at disse legges til grunn for det videre arbeidet.

I tillegg til punktene nevnt i planinitiativ og referat fra oppstartsmøte, minner vi om at planforslaget spesielt må ta hensyn til nasjonale mål og føringer når det gjelder:

- Tilrettelegging for medvirkning i planprosessen, jf. § 5-1 i plan- og bygningsloven
- Krav til risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. § 4-3 i plan- og bygningsloven

- Reduksjon av klimagassutslipp, og omlegging til miljøvennlig energi, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Tilpasning til klimaendringer, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Forsvarlig massehåndtering, jf. § 7 i forurensningsloven og forurensningsforskriften.

For mer informasjon om krav til planprosess og veiledning til plandelen av plan- og bygningsloven, se [Regjeringens temaside om planlegging](#).

Konsekvensutredning

Vi viser til vår uttalelse til varsel om oppstart, datert 22. mai 2024. I vår uttalelse vurderte vi at planforslaget utløste krav om konsekvensutredninger, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 10. Begrunnelsen for dette var at planforslaget omfattet omdisponering av et betydelig areal med fulldyrka mark av svært god kvalitet. I foreliggende planforslag berøres om lag 33 daa fulldyrka mark av svært god kvalitet. Vi vurderer derfor at planforslaget må konsekvensutredes, og ber om at dette vurderes på nytt. Vi minner om at det er ansvarlig myndighet som skal beslutte om en plan omfattes av KU-forskriften, og at beslutningen skal være begrunnet.

Jordvern

Jordvern er en nasjonal interesse, og viktig for at Norge skal nå FNs bærekraftsmål. Statsforvalteren viser til nasjonal jordvernstrategi, senest oppdatert i 2023. I strategien påpeker regjeringen at bærekraftig forvaltning av jordbruksareal betyr å unngå varig tap og ødelegging av produktive arealer. Selv om arealbruken er midlertidig, vil bruken av dyrka mark til rigg- og anleggsområde kunne forringe jordkvaliteten. Vi vurderer derfor at planforslaget kan være i strid med nasjonale interesser.

Statsforvalteren minner om at det i saker hvor det kan være aktuelt å omdisponere dyrka mark skal utredes alternativ som ikke medfører tap av dyrka/dyrkbar mark. Alternativvurderingen skal framgå av saksdokumentene. Dersom det vurderes at omdisponering av dyrka mark er eneste mulige alternativ, må det settes krav om at matjorda på området blir ivaretatt for framtidig matproduksjon. Det bør lages en plan som viser hvor og hvordan matjorda skal bli ivaretatt. Denne planen må lages av folk med særlig kompetanse på området.

Dersom dyrka mark berøres i det videre planarbeidet, forutsetter Statsforvalteren at det i planbeskrivelsen lages et arealregnskap som viser omdisponering av det fulldyrka arealet.

Naturmangfold

Det foreligger ikke registreringer av naturverdier innafor planområdet, og Statsforvalteren har ikke informasjon om at området har vært kartlagt. De fleste kartlegginger av naturtyper i områdene rundt er gjort i 2005, og vi vurderer at disse registreringene er for gamle til å utgjøre et godt nok kunnskapsgrunnlag.

Berørte skogsarealer består i dag av furuskog, og Statsforvalteren vurderer at det er potensial for å finne sandfuruskog i området. Det er dermed potensial for at det finnes naturverdier innafor planområdet som ikke er registrert. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap skal det tas sikte på å unngå vesentlig skade, jf. føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9. Føre-var-prinsippet tilsier at området må kartlegges for naturtyper og arter. Dersom det registreres trua natur eller naturverdier som det skal tas spesielt hensyn til, må naturmangfold inngå som utredningstema i konsekvensutredningen, jf. KU-forskriften § 10.

Det er registrert hortulan (*Emberiza hortulana*) øst for Solørvegen. Hortulan er en kritisk trua art på norsk rødliste for arter. Planområdet ligger vest for Solørvegen. Statsforvalteren vurderer derfor at planforslaget ikke kommer i konflikt med arten.

Naturmangfoldlovens (nml) prinsipper i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved offentlig beslutningstaking, og vurderingen skal framgå av beslutningen. Vi forventer at vurderingene etter nml §§ 8-12 innarbeides i planbeskrivelsen, og at det tas hensyn til eventuelle naturverdier gjennom bruk av arealformål og bestemmelser.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Når det gjelder samfunnssikkerhet og beredskap viser vi til vår uttalelse til varsel om oppstart av planarbeidet i brev datert 22. mai 2024. Vi har ingen tilleggskommentarer eller innspill i forbindelse med at planområdet nå er foreslått utvidet.

Plankart

Statsforvalteren forutsetter at plankart utformes i samsvar med KDDs [lovkommentar til plandelen av plan- og bygningsloven \(2022\)](#), gjeldende nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister, samt gjeldende utvekslingsformat for SOSI Plan. For mer informasjon om dette, viser vi til [Kartverkets nettside om planregister](#).

Regionale myndigheter bruker kartløsningen InnlandsGIS i planarbeidet, og denne blir synkronisert mot arealplaner i kommunens kartløsning hver dag. Vi forutsetter derfor at plankartet blir lagt inn i kommunens kartløsning senest når planen legges ut på høring.

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Ellen Nordrum Brøste
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere: Ellen Nordrum Brøste, *areal og klima*, tlf. 62 55 11 90
Kjell Erik Kristiansen, *samfunnssikkerhet og beredskap*, tlf. 62 55 11 07

Kopi til:

Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Bane NOR SF	Postboks 4350	2308	HAMAR
Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL